

Mali Denge Vergisi Kanunu

(Resmî Gazete ile yayımı : 30 . 6 . 1972 - Sayı : 14231)

No.
1598

Kabul tarihi
26 . 6 . 1972

Mevzu ve mükellef :

MADDE 1. — a) Gelir, Kurumlar, Veraset ve İntikal Vergisine tabi gerçek veya tüzel kişiler ile gayrimenkulleri ivaz mukabilinde satanlar;

b) Spor - Toto, Millî Piyango ve bankaların nakit ikramiyelerini kazananlar;

Mali Denge Vergisine tabidirler.

Bu mükellefiyet, verginin mükellefi tarafından ödenmesi veya sorumlusu tarafından kesilmesi suretiyle yerine getirilir.

Vergi kesintisi :

MADDE 2. — Aşağıda yazılı ödeme ve istihkaklar, kesinti suretiyle vergilendirilir :

a) Gelir Vergisine tabi gerçek ücretler ve ücret sayılan ödemeler (İstisnadan faydalananlar hariç);

b) Gelir Vergisine tabi telif ve patent haklarının satışı veya kiralanması dolayısıyla dar mükellefiyete tabi olanlara yapılan ödemeler;

c) Dar mükellefiyete tabi kurumların Kurumlar Vergisi Kanununa göre Kurumlar Vergisi tevkiyatına tabi kazanç ve iratları;

d) Spor - Toto, Millî Piyango ve bankaların nakit ikramiyeleri (Bu ikramiyeler, ayrıca Mali Denge Vergisi ödemesine tabi değildir.)

Kesinti yapmaya mecbur olanlar :

MADDE 3. — Kamu idare ve müesseseleri (Köyler hariç), kamu iktisadî müesseseleri, ticaret şirketleri, dernekler, tesisler, vakıflar, dernek, tesis ve vakıfların iktisadî işletmeleri ve bunların dışında kalan diğer kurumlar, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan tüccar ve serbest meslek erbabı, ziraî kazançlarını bilanço veya işletme hesabına göre tespit eden çiftçiler ikinci maddeye göre Mali Denge Vergisi kesintisi yapmakla mükelleflerdir.

Muafıklar :

MADDE 4. — Vergiye tabi geliri sadece götürü usulde tespit edilen ücretten ibaret olan Gelir Vergisi mükellefleri, Mali Denge Vergisinden muafırlar.

İstisnalar :

MADDE 5. — a) Genel ve katma bütçeli idareler, il özel idareleri, belediyeler, köy tüzel kişileri ile 2834 ve 18 . 4 . 1972 tarih ve 1581 sayılı kanunlarla kurulmuş kooperatif ve birlikler tarafından yapılan gayrimenkul satışları;

b) Borç için tıraş satılan gayrimenkullerin satış bedelleri;

c) 1 000 lirayı aşmayan matrahlar ve ödemeler;

d) Gerçek ücretleri üzerinden Gelir Vergisine tabi mükelleflerin ücretlerinin günlük 40, haftalık 280, aylık 1 200, yıllık 14 400 liralık kısmı;

Mali Denge Vergisinden müstesnadır.

Ücret istisnasının uygulanmasında ;

1. Aynı işveren tarafından aynı veya ayrı hizmetler için yapılan muhtelif ücret tediyeleri birleştirilir. İkramiyeler ve sair ödemeler ödendiği ayın ücretlerine dâhil edilir.

Ayrı ayrı işverenler tarafından yapılan ücret tediyeleri müstakillen nazara alınır.

2. Ücretlerde vâkı arızî mahiyetteki artmalar dolayısıyla istisna haddinin aşılması halinde, Mali Denge Vergisi ödeme mecburiyeti artmanın husule geldiği aya inhisar eder.

3. Ücretlerin indirim ve kesintilere tabi tutulmadan önceki gayrisâfi tutarları esas alınır.

Matrah :

MADDE 6. — Mali Denge Vergisinin matrahı şunlardır :

1. *Ödemede :*

a) Gelir Vergisi mükelleflerinin yıllık Gelir Vergisi matrahları (Götürü matrahları dâhil) ;

b) Kurumlar Vergisi Kanununa göre verilen beyannamelerde gösterilen Kurumlar Vergisine tabi matrahlar ;

c) Veraset ve İntikal Vergisi Kanununa göre verilen beyannamelerde gösterilen Veraset ve İntikal Vergisine tabi matrahlar ;

d) Gayrimenkul intikallerinde Emlâk Alım Vergisine esas olan değerler ;

e) Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre ikmalen, re'sen veya sair suretlerle idarece tarh olunan Gelir, Kurumlar, Emlâk Alım ve Veraset ve İntikal vergilerinden tahsili kabul hale gelmiş bulunanlara ait matrahlar.

2. *Kesintide :*

a) İkinci maddenin (a) bendine göre yapılacak Mali Denge Vergisi kesintisinde bahis konusu ödemelerin indirim ve kesintilere tabi tutulmadan önceki gayrisâfi tutarı,

b) İkinci maddenin (b) bendine göre yapılacak Mali Denge Vergisi kesintisinde bu tediyelerin Gelir Vergisi tevkiifatına matrah olan miktardır.

c) İkinci maddenin (c) bendine göre yapılacak Mali Denge Vergisi kesintisinde, bu kazanç ve iratlardan Kurumlar Vergisi Kanununa göre yapılacak Kurumlar Vergisi tevkiifatına matrah olan miktardır.

d) İkinci maddenin (d) bendine göre yapılacak Mali Denge Vergisi kesintisinde ikramiyelerin kesintilere tabi olmadan önceki gayrisâfi tutarıdır.

Bu maddenin (a) bendine göre yapılacak kesintide, aynı işveren tarafından aynı veya ayrı hizmetler için yapılan muhtelif ücret tediyeleri birleştirilir, ayrı ayrı işverenler tarafından yapılan ücret tediyeleri müstakillen nazara alınır.

Mahsup :

MADDE 7. — Mali Denge Vergisine tabi tutulan kazanç ve iratlar üzerinden yapılmış olan kesinti miktarı, bu kazanç ve iratların beyannameye ithal edilmiş bulunmaları şartıyla, Gelir ve Kurumlar Vergisi mükelleflerinin 6 ncı maddeye göre yapacakları ödeme miktarından indirilir.

Veraset ve İntikâl Vergisinin ilk tarhiyatına ilişkin olarak evvelce ödenen Mali Denge Vergisi nihâi tarhiyat sırasında ödenecek Mali Denge Vergisinden mahsubedilir.

Nispet :

MADDE 8. — Mali Denge Vergisinin nispeti % 3'tür.

Ödeme ve kesinti süresi :

MADDE 9. — a) Malî Denge Vergisi ödemesi, Gelir, Kurumlar ve Veraset ve İntikâl vergilerinin ilk taksidinin tediyesi gereken süre içinde, gayrimenkul intikâllerinde Emlâk Alım Vergisinin tediyesi sırasında defaten ilgili vergi dairesine ödenir.

b) İkinci maddenin (a), (b) ve (c) bendlerine göre yapılacak Malî Denge Vergisi kesintisi, ilgili Gelir veya Kurumlar vergilerinin tevkihi gereken süre içinde yapılır ve bahis konusu vergilerin ödenmesi gereken süre içinde ilgili vergi dairesine yatırılır.

c) 2 nci maddenin (d) bendine göre yapılacak Malî Denge Vergisi kesintisi, bahis konusu ikramiyelerin tediyesi sırasında icra olunur ve kesintinin yapıldığı ayı takibeden ayın 20 nci günü akşamına kadar ilgili vergi dairesine yatırılır.

Bildirim esasları :

MADDE 10. — Malî Denge Vergisi ödeme ve kesintisi yapmaya mecbur olanların yapacakları bildirimlerin şekil ve muhtevası Maliye Bakanlığınca tespit olunur.

Malî Denge Vergisi karşılığında kesinti yapanlar bu kesintileri kayıt ve hesaplarında ayrı olarak gösterirler.

*Çeşitli hükümler :**Tapu memurlarının görevi :*

MADDE 11. — Tapu idareleri muamele yapmadan önce gayrimenkullerin ivaz mukabili intikâli ile ilgili Malî Denge Vergisinin ödendiğini gösterir belgeleri incelemeye ve muhafazaya mecburdurlar.

Mezkûr belgeler, muhtevası Maliye Bakanlığınca tespit olunacak cetvellere dökülerek muamelelerin yapıldığı tarihten itibaren en geç 15 gün içinde döküm cetvelleri ile birlikte ilgili vergi dairesine gönderilir.

Söz konusu belgelerin şekil ve muhtevasını Maliye Bakanlığı tayin eder.

Tapu memurlarının sorumluluğu :

MADDE 12. — Gerekli verginin tamamen ödenmesinden önce muamele yapan tapu memurları verginin ödenmesinden mükellefler ile müteselsilen sorumludurlar.

Tapu memurları bu madde gereğince ödemeye mecbur oldukları vergiler için mükelleflere rücu edebilirler.

Vergi Usul ve Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü hakkındaki kanunların uygulanması :

MADDE 13. — Bu kanun hükümleri mahfuz olmak üzere, Vergi Usul Kanunu ile Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü hakkındaki kanun hükümleri bu vergi hakkında da uygulanır.

Kaldırılan hükümler :

MADDE 14. — 5 . 1 . 1961 gün ve 223 sayılı, 27 . 7 . 1967 gün ve 930 sayılı kanunlar yürürlükten kaldırılmıştır.

Tasarruf bonusu yükümlülüğü :

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki ödemelerle ilgili olay ve hukukî durumlar için, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra, tasarruf bonusu ödeme ve kesintisi yapılmayacağı gibi, tasarruf bonusu tarh ve tahakkuk ettirilmez, tahakkuk edip de tahsil edilmeyenler terkin olunur.

Ancak, Gelir ve Kurumlar Vergisi mükellefleri, 1971 takvim yılı için beyan edecekleri kazanç ve iratlar üzerinden tasarruf bonusu karşılığını ödemeye mecburdurlar. Bu ödemeler karşılığında 1972 mali yılı için ihracolunan tasarruf bonusu verilir.

Tasarruf bonolarının verilmesi ve değiştirilmesi :

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki dönemlerde 5 . 1 . 1961 gün ve 223 sayılı ve 27 . 7 . 1937 gün ve 930 sayılı kanunlar uyarınca ödeme veya kesinti suretiyle tahsil olunmuş meblâğlar karşılığında bu kanunlarda belli edilmiş esaslar dairesinde tasarruf bonusu verilmesine ve bu dönemlere ilişkin tasarruf bonolarının değiştirme işlemleri sona erinceye kadar, 930 sayılı Kanunun geçici 1 nci maddesi hükmünün uygulanmasına devam olunur.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki dönemlerde 930 sayılı kanuna istinaden yapılan tasarruf bonusu kesintilerinin bu kanunun yürürlüğünden sonra ilgili vergi dairesine veya saymanlığa yatırılması halinde bu kesintiler karşılığında 1972 mali yılı için ihracolunan tasarruf bonusu verilir.

Yürürlük ve yürütme :

MADDE 15. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 16. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Millet Meclisi			Cumhuriyet Senatosu			Millet Meclisi		
Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa
20	23	3	4	48	239	25	106	386
	39	764		65	645,661:665,	26	113	3,10:11
23	54	14:29			666:667			
	55	47:72		66	675,681,691:693			
	56	85:95						
	59	243:251						
	64	421:440,441:444						
	65	453:467						
	67	494:498,520,						
		554:555						
	68	563,599,600:603						

I. - Gereğeli 474 ve 474'e 1 nci ek S. Sayılı basmayazılar Millet Meclisinin 54 ile 113 nci Birleşimlerine, 104 S. Sayılı basmayazı Cumhuriyet Senatosunun 65 nci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II. - Bu kanunu; Millet Meclisi Maliye ve Plân Komisyonlarından kurulan Geçici, Cumhuriyet Senatosu İktisadi İşler ve Bütçe ve Plân Komisyonlarından kurulan Geçici Komisyonları görüşmüştür.

III. - Esas No. 1/585